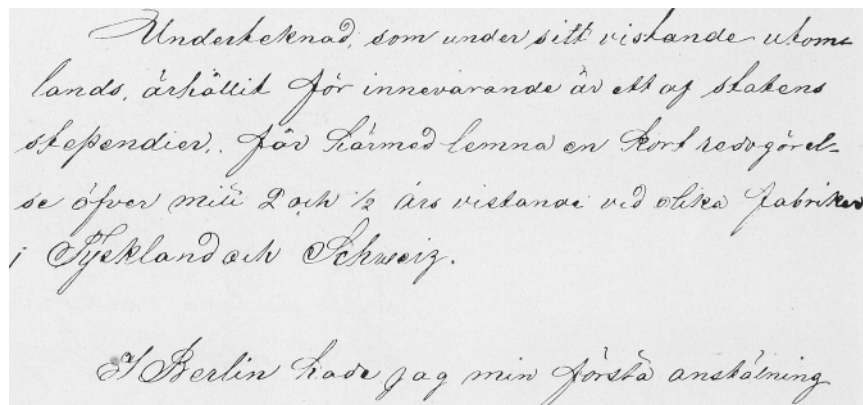

Lars Magnus Ericsson -

några biografiska data

HEMMING JOHANSSON, TELEFONAKTIEBOLAGET LM ERICSSON, STOCKHOLM

Undertecknad, som under sitt vistande utome
lands, åskäldit för innevarande år ett af stadens
stipendier. För härmed lämna en kort redogörel-
se öfver mitt 2 och 1/2 års vistande vid olika fabriker
i Tyskland och Schweiz.

I Berlin hade jag min första anställning

»I Berlin hade jag min första anställning å Siemens & Halskes fabrik, der jag under loppet af 11 månader, genom att arbeta innom olika afdelningar, var i tillfälle att vinna kännedom om såväl arbetsmetoden som de olika Telegrafapparater hvilka der tillverkas.

Widare har jag i Berlin arbetat vid Lud. Loewe & Cnis fabrik, der jag var i tillfälle att vinna kännedom om de amerikanska verktygsmaskinernas företräde. Äfven vid Kernaulls metallskruvfabrik, der jag också arbetat, förekom mycket för mig dittills obekant, och som var af intresse att iakttaga, samt å A Ronsacks atilier för mathematiska instrumenter, såsom Theodoliter Nivellerinstrument m. m., der äfven förfärdigades en nyare art sigtkontrollapparater af enkel beskaffenhet, konstruerade af en Hauptman Mieg, och använda vid Preusiska Armeen. Apparaten består af ett sigte och ett korn, hvilkas utseende bifogade teckning utvisar. De anbringas på geväret parallelt med des rigningslinia, men så att skytten obehindradt under de samma kan sigta på ett föremål, i och med det samma en å högra sidan stående person, genom reflektion från en bakom sigtet anbragt spegel, kan med ögat uppfånga bilden af sigtet kornet och det föremål hvaråt geväret rigtas. Fig. A visar i nat. storlek två vertikalprojektioner och B horisontalprojektion af sigtet med spegel och des infattning. Hur sigtapparaten anbringas å geväret medelst bygel som med kordongskruvorna är förenad med öfre delen, torde utan nermare beskrifning vara lätt fattade. Kornet Fig. C sitter tillrekligt genom att uppskjutas fast på andan af loppet.

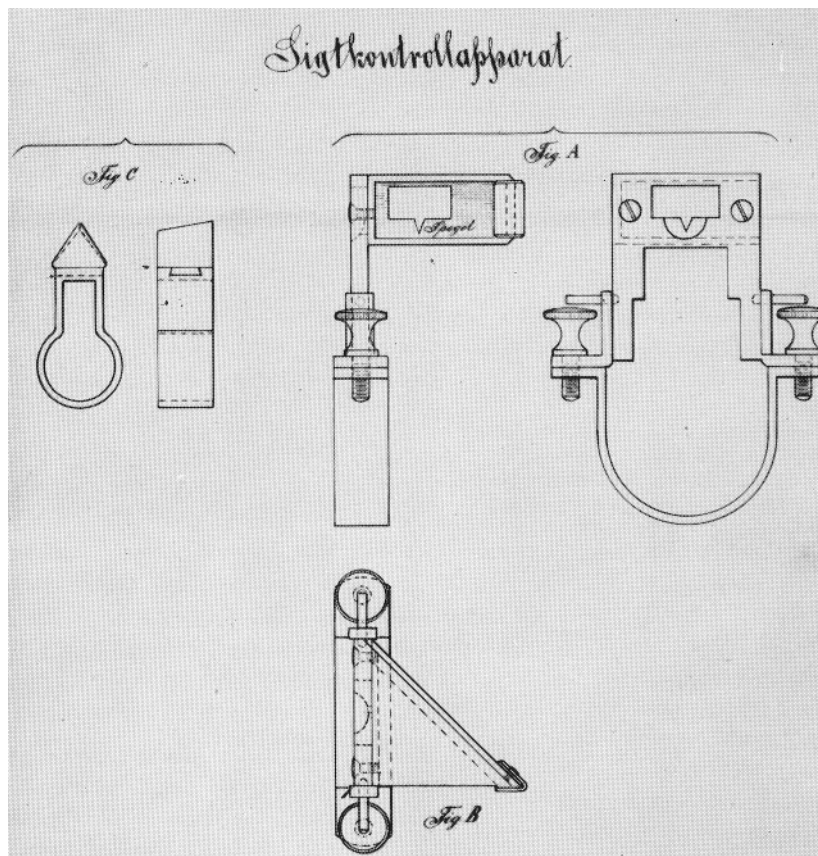
Ytterligare har jag arbetat i München å Prof. Dr. Ph. Carls fysikaliska anstalt, samt i Bern hos firman Hasler & Escher, der jag var sysselsatt med hopsättning och justering af sjelfregistrerande thermo-hygrometrar, konstruerade af Prof. Wild. Äfven i Neuchatel, Strasburg och Karlsruhe har jag dels arbetat vid och dels besökt de namnkunnigaste fabriker.

Under sednare tiden hade jag anställning vid Schäffer & Buddenbergs fabrik i Buckau Magdeburg, hvarest jag hufvudsakligast var sysselsatt med hopsättning och justering af såkallade indikatorer, men egnade derunder med intresse uppmärksamheten åt arbetsfördelningen, verktygsmaskiner och inretningar för speciella ändamål, hvarunder jag fann, att t. ex. det böjda röret i Bourdons manometrar kunde tillverkas för mindre än hälften af hvad de herhemma vanligen kostadt i arbetslön. Skillnaden i tillverkningssättet bestod vesentligast deri att i stället för att fylla rören med beck och sedan böja dem emellan tvenne valsar fylles de der med fin sand och böjdes sedan omkring en vals hvartill en vexelsvarf mycket väl lämpar sig, då man emellan spetsarna uppsätter den stora valsen, uti hvilken en fördjupning är nedsvarfvad efter halfva rörets elliptiska genomskärning, och den mindre tryckvalsen som likaledes har en motsvarande fördjupning nedsvarfvad, anbringas å supporten. Sedan har man blott att medelst en skruf fastgöra rörets ena enda i fördjupningen å den stora valsen, hvarefter man låter honom långsamt rotera ett par hvarf, hvarunder röret böjes i den önskade formen.»

Efter bästa förmåga har jag sökt att
 vara min uppgift trogen, uti att vinna iniekt
 i vetidens arbetssätt och de för olika ändamål
 erforderliga verktygen och maskiner. De sin-
 ga kundskaper jag i denna riktning för-
 verfat, är jag nu i den anseelse jag
 antagit vid Öller & Co. fabrik, i Ljungåna
 att Ljungångöra, samt hoppas att det understöd
 jag åtnjutit, skall lända industrien å-
 syftade gagn, och hemär härmed förnem-
 de understöd. Min Edmjukaste Harksam-
 het.

Stockholm den 17 Dec. 1875
 L. M. Ericsson
 Mekanikus

Faksimil av
 avslutningsraderna i Lars
 Magnus Ericssons
 reseberättelse

Så lød den berättelse, Lars Magnus Ericsson
 avlämnade över sina med stöd av tvenne
 statstipendier företagna studier i utlandet. Lång
 och ordrik är den ej. Sällan torde dock en till ett
 tack för åtnjutet understöd knuten förhoppning,
 att detta skulle lända industrien till åsyftat
 gagn, blivit i så hög grad uppfylld som i detta
 fall.

I och med utlandsstudierna hade Ericsson
 avslutat arbetet på sin utbildning. Den 1 april
 1876 började han sin självständiga verksamhet.
 Den i berättelsen omnämnda anställningen hos
 Öller & Co. blev följaktligen ej långvarig.

Under det skede han nu lämnade bakom sig,
 hade han i rikt mått fått prova livets allvar i
 form av umbäranden, sorger och mödor, men
 han hade också förvärvat erfarenheter och
 lärdomar till ovärderlig nytta för den framtida
 gärningen. I likhet med så många andra
 dugande män, som arbetat upp ett från början
 ytterst blygsamt företag till storhet, och som
 det förunnats att göra betydande insatser i
 utvecklingen, växte Lars Magnus Ericsson upp
 under anspråkslösa för att ej säga torftiga
 förhållanden. Hans vagga stod i en oansenlig
 gård i Wegerbols by i Värmskogs socken,

Norrtomta, som ägdes av fadern, bonden Erik Ericsson. Där såg den blivande teknikern och storindustrimannen första gången dagens ljus den 5 maj 1846.

På äldre dagar, ungefär 66 år gammal, lämnade Ericsson i ett brev till en av sina söner några uppgifter om de första 20 åren av sitt liv. Ur detta enkla men talande dokument må här några utdrag göras. Den, som kände Ericssons hovsamma sätt att uttala sig, hans blygsamhet och anspråkslöshet, förstår, att bakom de citerade orden ligger mycket mera av försaker, bekymmer och möda, än vad som kommer till uttryck i dem.

Lars Magnus Ericssons fädernehem Norrtomta i Värmskogs socken i Värmland

»Mina första elfva lefnadsår förflöto i skydd af en god och aktad Fader, men vid hans plötsliga frånfalle kom den första allvarliga stöten. I hemmet återstod då min Moder jämte mig och tvänne yngre systrar; två äldre bröder voro redan ute för att söka sin utkomst. Vid denna tid fanns ännu ej ordnad skolgång, utan jag fick fritt följa min böjelse för slöjd och allehanda barnsliga funderingar och dessemellan okynne och pojkestreck, som förekom äfven på den tiden. Så förgick tiden tills mitt 14de lefnadsår inträdde, då jag med villkor att vara säker i utanläsning tilläts att 'läsa för prästen' ett år tidigare än i allmänhet var brukligt.»

Enligt säkra källor gick gossen år 1853 i andra klassen av Wegerbols skola och fem år senare i sjunde klassen av Björnebols skola. Den utbildning han fick i skolan, var dock mycket bristfällig; han hade sin vetgirighet och sitt goda huvud att tacka för den grund, på vilken han sedan genom ihärdiga självstudier kunde bygga upp sitt ingalunda obetydliga vetande.

Efter konfirmationen måste Lars Magnus mera kraftigt än dittills varit möjligt söka bidraga till hemmets uppehållande. Han tog då plats som dagsverkare vid en gård i hemtrakten mot en lön av 50 öre om dagen, men fann snart, att han saknade både anlag och krafter för dylikt arbete. Hans konstitution var under ungdomen ganska svag, säkerligen till stor del beroende på umbäranden under barnaåren. Befrielsen från värnpliktens fullgörande utgör en bekräftelse härpå.

Att 14-åringens själsro ej gått fri för störningar, synes framgå av följande uttalande: »Sådant var förloppet af mitt väckelserika 14de lefnadsår, hvilket riktade mina tankar in i lifvets allvar och stärkte viljan att med Gud i hägen redligt sträfvat mot framtida öden.»

Han fortsätter: »Vid öfvergången till mitt 15de år inträffade för mig redan en lycklig omständighet, i det en s. k. gruffogde - på sin tid god vän till min Far - fick i uppdrag att med några vana grufarbetare begifva sig till Norge för att i trakten af Egersund utröna värdet af där inmutade malmfyndigheter. På min enträgna begäran fick jag, ehuru minderårig, ansluta mig till truppen, och blef min första sysselsättning att bära borrhäpnor mellan smedjan och de skilda sprängningsplatserna, samt dessemellan vara smedshandtlångare.

Då så fortgått omkring ½ år, så hände sig, att smeden fick längtan till staden, där han stannade otillbörligt länge. Under tiden lunkade jag som vanligt med borrhäpnorna, och öfver deras skärpning voro alla belåtna, hvilket för mig hade den följd, att jag kort därefter anförtröddes smedssysslan. Därigenom förbättrades min aflöning, så att jag kunde sända rätt afsevärda penningbelopp till mina hemmavarande, hvilka sutto kvar i armodet utan att kunna förtjäna något.»

Mellan raderna kan här utläsas, att Lars Magnus redan vunnit en för sina 15 år anmärkningsvärd skicklighet på detta speciella område. Att direkt erkänna detta vill 66-åringen ej; det stred mot ett av de karakteristiska dragen i hans väsen, anspråkslösheten.

Sedan man efter ett par år funnit, att bearbetning av fyndigheten ej kunde bli lönande, erhöll Ericsson ett liknande uppdrag, nämligen att som ledare för ett arbetslag »undersöka en malmförande strimma, som inmutats i Gösse härads urskogar». Efter att ha konstaterat värdelösheten även hos denna fyndighet, erhöll Ericsson under någon tid arbete vid den under byggnad varande nordvästra stambanan.

Hans tankar och önskningar gingo dock i en helt annan riktning. »På djupet tärde dock allt starkare längtan att få lära ett yrke, helst i mekaniska branchen, och hörde jag där på orten tvänne konstsmeder omtalas. Den ene var Hult i Grafås och den andre Nils Andersson i Heljeboda. Som jag då hade aflagt litet för eget behof, så fattade jag mitt beslut att söka plats

som lärling samt begaf mig i detta syfte till Hult, där jag fick stanna; men som gubben var gammal och därtill sjuklig, så att han sällan kunde vara i smedjan, så insågo både han och jag det meningslösa i att stanna för någon längre tid, och genom Hults bemedling kom jag så till N. Andersson i Heljeboda och fick till en början ett gladt intryck. Smedjan var inrättad för vattenkraft och såg jag där för första gången en supportsvarf. Snart yppade sig emellertid åter en missträkning, däri att mästaren själf oftast var på resor och sällan i smedjan, utan fingo en yngre son till honom jämte mig sköta oss mest på egen hand. Snart visade det sig, att ekonomiskt obestånd var orsaken till, att Andersson fick gå ifrån allt, och flyttade han då till Charlottenbergs Bruk som ledare af spiktillverkningen, hvilken redan då drefs med specialmaskiner. I sitt kontrakt med Bruket hade han fastställt att som lärling taga mig med.»

Ericsson synes ha varit nöjd med arbetet vid bruket, där han enligt egen utsago »hade åtskilligt att lära,», men 18-åringens längtan efter ett verksamhetsfält med större möjligheter för utveckling lämnade honom ingen ro. Efter vartannat arbetade han hos smeder i Arvika och Karlstad. Vad han där lärde, framgår ej av redogörelsen men väl att han fick »slita en hund» : »Under dessa läroår fick jag ej mer än nödtorftig föda och ett hviloläger i en smutsig smedkammare. Det öfriga fick jag skaffa så godt jag kunde, och tog jag mig för att på alla lediga stunder gravera sigill, hvilka rönt tacksam efterfrågan.» Här skymtar lejonklon; smedslärlingen hanterar ej blott släggan utan även ett så pass fint verktyg som gravstickeln och, som det kan utläsas ur de blygsamma orden, med framgång. Han sparade ihop ett litet kapital, vilket satte honom i stånd att taga ett stort steg mot sina drömmars förverkligande. Han reste till Stockholm, och där, skriver han: »ledsagad af en mild försyn fann jag plats vid Öller & Co, telegrafverkstad, och efter en veckas profarbete bekom jag en aflöning, tillräcklig för mina behov, hvadan jag med djup tacksamhet såg lifvet ljusare än någonsin förut samt erfor äfven då den första fläkten av lifsglädje i mitt sinne.» - Säkerligen var det ej den för hans behov tillräckliga avlöningen av 5:- kronor pr vecka, som väckte den första fläkten av livsglädje i 20-åringens sinne, utan fastmer den bestämda känslan av att han kommit in på ett arbetsfält, där hans förmåga och ännu slumrande krafter kunde göra sig fullt gällande.

Med denna epok slutar Ericssons egna anteckningar.

Lars Magnus Ericsson
vid 25 års ålder

X 44

Det första fröet till elektroindustri i vårt land nedlades år 1857, då telegrafdirektören A. H. Öller inrättade en verkstad för tillverkning av elektrotekniska artiklar, i främsta rummet telegrafapparater och annan materiel för telegrafstationer. Någon stark inneboende livskraft hade embryot dock ej; telegrafstyrelsen såg sig fördenskull föranlåten att inskrida och utverkade, att av statsmedel ett understöd beviljades av kronor 1.200:- för vart och ett av åren 1861-63. Öllers verkstad stod på en rent hantverksmässig nivå; den blev emellertid en skola för utbildande av yrkesmän inom elektrotekniskt instrumentmakeri. Den nammkunnigaste av dessa blev Lars Magnus Ericsson.

I Öllers tjänst arbetade Ericsson sex år och förvärfvade sig anseende som en synnerligen flitig och skicklig instrumentmakare. För att ytterligare fullkomna sig i sitt yrke genom studier i utlandet sökte han statens resestipendium; två gånger blevo sådana på Öllers rekommendation honom tilldelade, åren 1873 och 1875.

De sex åren i Stockholms hade han använt väl, även bortsett från den ordinarie arbetstiden hos Öller. Genom studier på fritid - särskilt i ritning och språk - hade han dels lagt en solid, rationell grund för sina medfödda konstruktiva anlag dels ock skaffat sig ingalunda föraktliga språkkunskaper, främst i tyska men även i engelska, vilket väl i sin mån bidrog till att resestipendier tilldelades honom.

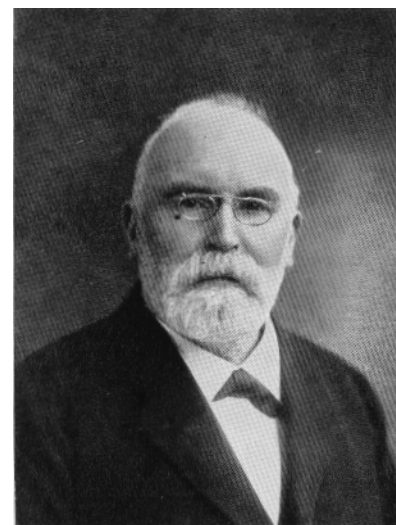
Sina utländska verkstadsstudier bedrev han på ett sätt, som han själf ansåg ge det största utbytet, men som hos de tillfälliga arbetsgivarna kanhända ej vann obetingat gillande. Han tog anställning vid den ena verkstaden efter den andra; sedan han på en plats med öppna ögon och spänd uppmärksamhet iakttagit allt, som han ansåg vara av värde för sitt syfte, och dessutom med avlöningen förstärkt reskassan, lämnade han den och begav sig till nästa.

Efter återkomsten till Stockholm, beslöt Ericsson att förverkliga en tanke, som förmodligen länge föresvävat honom; hans stora försiktighet skulle ej tillåtit honom att sätta en plan i verket, innan den underkastats en grundlig och detaljerad granskning. Allt nog - den 1 april 1876 öppnade han som redan nämnts sin egen elektromekaniska verkstad i huset nr 15 vid Drottninggatan i Stockholm. Att sätta i gång en verksamhet under mera blygsamma förhållanden är knappast tänkbart. »Verkstaden» var inrymd i ett hyrt kök. »Personalen» bestod av Ericsson själf och en 12 års springpojke. »Maskinparken» utgjordes av en instrumentmakarsvarv för trampdrift. »Rörelsekapitalet» uppgick till 1.000:- kronor och hade anskaffats genom lån hos en av Ericssons bekanta, fru Maria Strömberg på Nygård, en person, som tyckes ha varit klarsynt nog att tro på en ljus framtid för den strävsamme unge mannen. Men om ock det nya företaget i yttre måtto bar prägeln av den största anspråkslöshet, var den personliga insatsen från Ericssons sida desto inser betydande. Enorm arbetsförmåga, seg energi, utomordentlig yrkesskicklighet och vidsträckt erfarenhet på det område, han gjort till sitt, jämte redbarhet och försiktighet i

affärer, voro de grundpelare, på vilka Ericsson kunde basera sin verksamhet. Utvecklingen fram till den majdag år 1903, då den 57-åriga mannen i andra händer överlämnade sitt till en världsindustri upparbetade företag, bär otvetydigt vittne om grundens soliditet.

Kort efter starten upptog Ericsson till kompanjon den fyra år yngre Carl Johan Andersson, som varit hans arbetskamrat hos Öllers och ävenledes med hjälp av stipendium studerat i utlandet. Denne insatte också 1.000:- kronor i affären, som nu fick namnet L.M. Ericsson & Co. Under detta namn arbetade man till år 1896, då Ericsson, som under tiden ensam övertagit rörelsen med Andersson som verkställare, överlät den till Aktiebolaget L. M. Ericsson & Co. Aktiekapitalet sattes till 1.000.000: - kronor och ägdes i sin helhet av Ericsson; som ett erkännande för värdefullt samarbete överlämnade han till Andersson och några andra av sina anställda ett antal aktier i gåva.

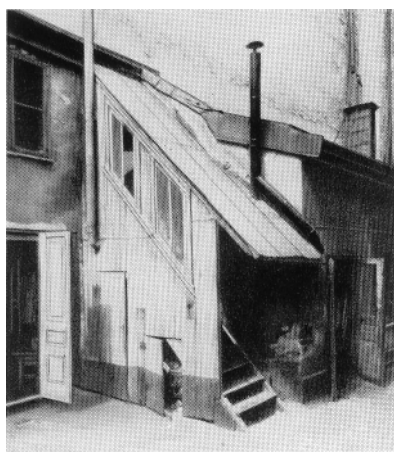
Mellan de två åren 1876 och 1896 ligger en period av intensivt arbete och stark utveckling, vari Ericsson själv alltjämt var ledaren och, kan man med fog säga, den främste arbetaren. Under den allra första tiden ägnade man sig huvudsakligen åt reparation av telegraf- och andra elektriska apparater, men även nykonstruktioner kommo snart upp på Ericssons arbetsprogram. Bl. a. konstruerade han på uppdrag av Statens järnvägar en utmärkt mottagare för visartelegrafapparater, som på den tiden användes i stor utsträckning vid järnvägarna. En annan konstruktion, som stammar från de tidigare åren, är ett brandtelegrafsystem för medelstora samhällen, ett system, som fick stor spridning ej blott inom landet, och som, i vissa stycken modifierat, tillämpats ända in i våra dagar.

Carl Johan Andersson
Ericssons kompanjon, bilden är tagna 1920

Det dröjde ej länge, innan Ericsson förvärvat ett stadgat anseende på grund av den höga kvaliteten hos sina arbeten, och han lyckades inom kort komma i förbindelse med verk och institutioner, som hade användning för apparater av ifrågakvarande slag, såsom Telegrafverket, Brandkåren, Polisverket, Statens och enskilda järnvägar m. fl.; dessa förbindelser ha sedan dess alltjämt varit bestående.

Så en dag nåddes vårt land av en märklig nyhet, som gav Ericssons arbete en inriktning, som skulle leda till oväntade och storartade resultat. Det var ryktet om Graham Bells uppfinning, telefonen, som spreds genom tidningarna och den vägen även kom till Ericssons kännedom. Intuitivt tyckes han ha skådat ett nytt, stort arbetsfält öppna sig; han började studera principen för underverket och lyckades inom kort experimentera fram användbara telefoner. (Under de första åren, innan mikrofonprincipen sett dagen, fick telefonen göra tjänst både som sändare och mottagare.)

Verkstaden vid Oxtorget

dit L.M. Ericssons verksamhet var förlagd 1877-1880

Ur Ericssons räkenskaper finner man, att hans första för praktiskt bruk avsedda telefoner debiterades firman Bredenberg i november 1878: »Ett par telefoner med trumpet till Bredenberg Kr. 55:-» Trumpeten var avsedd för signalgivning genom telefonlinjen. Sedan kommo leveranserna i tät följd. Redan förut hade Ericsson haft telefoner till reparation flera gånger, bl. a. för den kända firman Numa Pettersson. Telefonen hade nämligen introducerats i vårt land år 1877; den första ledningen uppsattes då mellan ingenjör H. T. Cedergrens bostad och affärslokal i Stockholm, varvid amerikanska apparater kommo till användning.

Så länge telefonen uteslutande användes på detta enkla sätt, dvs. till privat bruk, blev dess utbredning starkt begränsad; tillverkningen fick därför under denna tid ingen större omfattning och bedrevs rent hantverksmässigt. Av avlöningslistorna ser man, vilka blygsamma dimensioner rörelsen hade. I början av år 1879 funnos åtta arbetare, i slutet av samma år tio. Men året därpå blev det livligare, och Ericsson, som under den gångna tiden måst byta lokal två gånger, såg sig nödsakad att ånyo flytta för att bereda plats åt ett alltmer växande antal arbetare och arbetsmaskiner. En lämplig lokal fann han i huset Biblioteksgatan 5, där numera Röda Kvarns byggnad reser sig. Utvecklingen gick nu i ett hastigare tempo; vid 1881 års slut uppgick antalet arbetare till 30 och ett år senare till 50. Verksamheten lämnade så småningom hantverksstadiet och blev en industri.

Den ökade rörelsen betingades till väsentlig del av telefonens förvandling från en mera lyxbetonad bekvämlighet för privat bruk till ett kommunikationsmedel i allmänhetens tjänst. För vårt lands vidkommande skedde detta år 1880, då det amerikanska Bellbolaget där anlade de första telefonnäten, i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall och Söderhamn, naturligtvis med användande av amerikansk materiel. För att kunna delta i konkurrensen på detta område hade Ericsson å sin sida nedlagt ett intensivt och samvetsgrant arbete på förbättrande av sina tillverkningar, apparater, växelbord m. m.

En sammanstötning med amerikanerna blev oundviklig. Den ägde rum i början av år 1881 i samband med frågan om införande av publik telefon i Gävle. Då utgången av denna tävlan fick avgörande betydelse för den spirande svenska telefonindustriens vidare utveckling och även kom att öppna dörren för dess framgångar i utlandet, må här i korthet redogöras för stridens förlopp. Man må hålla i minnet, att det vitt förgrenade amerikanska Bell-bolaget redan vid denna tid var starkt och dominerande med efter dåtida förhållanden stora tekniska resurser, medan motståndaren endast utgjordes av de båda mekanikerna L M Ericsson och C J Andersson.

I början av år 1881 erbjöd sig Bellbolaget i Stockholm att anlägga och driva ett telefonnät i Gävle till ett pris av 200 kronor per abonnent och år, förutsatt att minst 50 abonnenter tecknade kontrakt för fem år. Men nu trädde konkurrensen fram på skådeplatsen. Med stöd av priser och beräkningar från L M Ericsson ingav fabrikör J W Sundberg i Gävle ett anbud att utföra själva anläggningen för 275 kronor per abonnent och att därefter driva den mot en årlig abonnemangsavgift av 56 kronor, allt under förutsättning av minst 50 abonnenter. I slutet av januari uppsattes för jämförande provningar ett par apparater från Bellbolaget och ett par från »instrumentmakerifirman Ericsson & Co.». Pressens representanter inbjödos att först prova anläggningarna. Gefleposten intygade, att båda fungerade ypperligt, men ansåg Ericssons apparater vara »enklare, solidare och prydligare». Emellertid beslöt stadens Börsförening, som hade frågan om hand, att tillkalla trenne rådgivare, nämligen två telegrafmän och en tekniker, ingenjören och löjtnanten P G i Lindahl. Vid sammanträde den 15 februari lämnade Lindahl rapport, i vilken det bl. a. heter: »Synemännen hade funnit Ericssons telefon bättre gjord, försedd med bättre ringapparat samt med en bättre konstruerad och vridbar mikrofon än Bells, vars induktionsapparat för ringledningen har det felet att försämrats med åren.»

Därefter konstituerade sig Gefle Telefonförening med 57 medlemmar. Den 25 februari beslöt den att antaga fabrikör Sundbergs ovan nämnda förslag - något litet nedprutat - vilket innebar, att Ericssons apparatur skulle komma till användning.

Avgörandet i Gävle blev ej blott en vacker lokal framgång för Ericsson och hans fabrikat, vunnen genom kvalitativ överlägsenhet och prisbillighet; det fick en betydligt mera omfattande räckvidd. I själva verket kom det att verka som en impuls till telefonens exemplariskt snabba utbredning i vårt land och hos våra nordiska grannar.

Det faller utom ramen för denna artikel att i detalj söka utreda orsakerna till denna företeelse; en av de i främsta rummet bidragande var utan varje tvivel möjligheten att till billiga priser erhålla förstklassig materiel av svensk tillverkning, varjämte de rön och erfarenheter på telefoniens område, som Ericsson och hans män samlade i allt större omfattning, städse stod till kundersna förfogande. På en mängd platser, såväl i städer som på landsbygden, uppstodo kooperativa föreningar, som kunde erbjuda sina delägare synnerligen fördelaktiga abonnemangsvillkor och därför vunno livlig tillslutning. Alla skulle ha Ericssons materiel, och verkstaden måste för den skull undan för undan öka sin kapacitet.

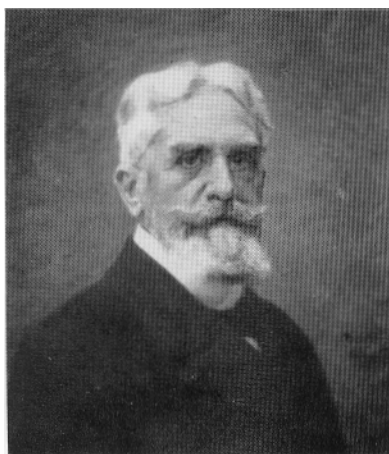
Ovan har antytts, att utgången i Gävle-striden även öppnade dörren till den utländska marknaden för Ericsson. Här må endast anföras ett av de första och mest påtagliga vittnesbörden härom. Det stammar från den gamla hansastaden Bergen i Norge. Där liksom i flera andra norska städer, Kristiania, Drammen m. fl., hade det internationella Bellbolaget sökt tillstånd att idka telefondrift. I huvudstaden och i Drammen hade ansökningarna beviljats; i Bergen gick det emellertid annorlunda. Under det man där i början av år 1881 i tidningarna och annorledes ivrigt dryftade frågan, huruvida man skulle lämna det begärda tillståndet eller taga saken i egna händer genom en sammanslutning av intresserade borgare, kom underrättelsen om de svenska telefonerna och gav diskussionen en ny riktning. I Bergentidningar för den 2 mars 1881 lämnar telegrafbestyrer O Norshuus, vilken som fackman var intresserad av telefonfrågan, en redogörelse för sin ställning till de olika förslagen. I denna heter det bl. a.: »Efter hvad der allerede foreligger tør der imidlertid naermest blive Spørgsmaal om her at inføre et nylig for en forholdsvis moderat Pris i Handelen kommet svensk Apparat, hvorom 'Gefleposten' skriver: 'Løitnant Lindahl redogjorde' etc.» (Här följer en avskrift av synemännens i Gävle förut omnämnda rapport över verkställda provningar.) Norshuus slutar sin redogörelse med orden: »Ericssons Apparater har nu ogsaa været underkastet Prøve i Christiania, og efter Forlydende vil de der blive foretrukket for det amerikanske Apparat. Et Par av disse Apparater vil om kort Tid blive mig tilstillet, hvorefter der vil blive Adgang for Publikum til at underkaste dem en Prøve.»

Kort därefter konstituerades Bergens Telefoncompagni, och Ericsson hade förvärvat en god ställning i Norge.

De här skildrade episoderna från Gävle och Bergen må törhända synas en nutida betraktare obetydliga. Och dock - de betecknade den svenska telefonindustrins genombrott i Sverige och dess närmaste grannland. Ericsson hade visat möjligheten för denna industri att trots relativt små resurser segerrikt upptaga kampen mot den starka Bellkoncernen både inom och utom landet, ett förhållande, som utgjorde betingelsen ej blott för det Ericssonska företagets stora framgångar utan även för den följande kraftiga utvecklingen av de nordiska ländernas telefonväsen.

Ingenjör H. T. Cedergren i Stockholm var sannolikt den förste, som klart insåg, vilken betydelse för samhällslivet telefonen kunde få, om dess exploatering leddes efter riktiga linjer, vilket enligt hans mening ej var fallet i Sverige, där de av Bellbolagen tillämpade taxorna voro nära nog prohibitiva. När han för att förverkliga sina planer, telefonens utbredning i de vidaste kretsar (»telefon i varje hushåll i Stockholm» att börja med) i april år 1883 grundade Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag, hade Ericssons verkstad redan i 7 år ägnat sig åt telefonien och vunnit erkännande för sina förstklassiga

produkter. Vad var då naturligare än att Cedergren skulle rådföra sig med Ericsson beträffande sina planer i allmänhet, i främsta rummet dock om utsikterna att för deras realiserande erhålla material inom landet?

H T Cedergren

x 4

Till en början synes Ericsson med sin försiktiga läggning ha ställt sig ganska tveksam till det dristiga förslaget; han visste ju väl, att varken Cedergren eller dennes tilltänkta medhjälpare ägde någon erfarenhet på telefondriftens område, vare sig i tekniskt eller ekonomiskt avseende. Genom sin entusiasm lyckades dock Cedergren få Ericsson intresserad; det nya företaget fick sålunda åtnjuta förmånen av Ericssons stöd som konstruktör och tillverkare, vilket säkerligen var till ovärderlig nytta. I själva verket torde samarbetet med Ericsson ha varit en väsentlig, om ej rent av nödvändig, förutsättning för att Cedergrens planer skulle kunna realiseras. Vart skulle i annat fall Cedergren kunnat vända sig för att få sitt behov av materiel tillfredsställt?

Amerikanarna, vilkas största anläggning i Sverige, Stockholms Bellbolag, han avsåg att utkonkurrera, hade han ej kunnat och ej heller velat anlita. Att Ericssons verksamhet varit av stor betydelse för tillkomsten och utvecklingen av Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag liksom för det svenska telefonväsendet överhuvudtaget, ligger utom allt tvivel. Samarbetet mellan Ericsson och Cedergren, som med ett enda allvarsamt avbrott varade, till dess Ericsson lämnade sitt verk, dvs. i 20 år, bidrog i hög grad till skapandet av en förnämlig och för vårt land hedrande världsindustri och en internationell företagarverksamhet av stora mått.

Ericsson gav även första impulsen till skapandet av ett annat företag, som sedermera vuxit ut till storindustri. År 1888 grundade bröderna Max och Ernst Sievert, av vilka den förre under en följd av år representerat en utländsk tillverkare av för Ericsson erforderlig överspunnen koppartråd, en verkstad i Sundbyberg för framställning av sådan tråd. Denna anläggning, som under namnet »Sieverts Kabelverk» vunnit marknad och erkännande för sina produkter utöver vårt lands gränser, tillkom på direkt uppmaning av Ericsson.

De båda fallen Cedergren och Sievert äro goda exempel på, huru en duktig och framåtsträvande industriledare även under den svenska industriens genombrottsår kunde verka initierande och stödjande vid uppbyggandet av andra storföretag.

Nyss nämndes, att Ericsson hade stort behov av överspunnen koppartråd av olika slag; en väsentlig del härav utgjordes av silkesisolerad koppartråd för lindning av elektromagnetrullar, som i stor omfattning användes inom telefon- och annan svagströmsindustri. I sin maka, Hilda, född Simonsson, med vilken han år 1878 ingick äktenskap, hade Ericsson en medarbeterska ej blott i de husliga göromålen utan även i verkstadsarbetet. Lindningen av elektromagnetrullarna - ett typiskt kvinnoarbete, om man nu kan göra en dylik differentiering i vår tid, då t. o. m. arbete i stora verktygsmaskiner anförtros åt representanter för det »svaga könet» - utfördes under de första åren av fru Ericsson, till en början ensam, sedan, när kvantiteten växte, med hjälp av ett eller flera biträden. Det berättas, att, när hon någon gång av en eller annan anledning nödgades intaga sängen, detta dock ej hindrade henne att med spolmaskinen på knäet fortsätta sitt arbete. Utan tvivel hade Ericsson även i andra fall nytta av sin hustrus praktiska blick och kloka råd. En av bilderna visar paret Ericsson i diskussion om några av mannen konstruerade apparater, bl. a. för demonstration av den elektriska strömmens verkningar. (Fotografiet är med all sannolikhet taget av Max Sievert, ej blott leverantör till Ericsson utan även umgängesvän).

Vad L. M. Ericsson och hans verk betytt för svensk teknik och svenskt näringsliv kan naturligtvis ställas i klar belysning medelst fullständiga data och siffror. Här må emellertid endast anföras några, som torde vara tillräckliga för att karakterisera utvecklingen intill år 1903, då Ericsson definitivt drog sig tillbaka.

Som förut nämnts, var antalet arbetare vid 1882 års slut ca 50. Efter ytterligare något mer än ett års arbete i lokalerna vid

Biblioteksgatan, då arbetarantalet närmade sig 100, såg sig Ericsson nödsakad att anskaffa större utrymme. Han inköpte då fastigheten nr 5 vid Tulegatan och uppförde där en byggnad, som kunde tagas i anspråk mot slutet av år 1884. Några år senare inköptes en angränsande fastighet vid Rådmansgatan, på vilken uppfördes en för utvidgning av rörelsen erforderlig byggnad. Den sista utökningen under Ericssons verksamhet skedde åren omkring sekelskiftet, då på tomterna nr 15, 17 och 19 vid Tulegatan uppfördes en enligt dåtida uppfattning modern fabriksbyggnad. Det antal arbetare, som sysselsattes i hela verkstadskomplexet vid Ericssons avgång i maj 1903, uppgick till ca 1000. Vad tillverkningen beträffar, brukade man med en grov approximation mäta den i antalet levererade kompletta telefonapparater, vartill bör bemärkas, att värdet av övriga från verkstaden utgångna produkter av olika slag i allmänhet uppgick till minst lika stort belopp. Se här några talande siffror! I december 1883 justerades apparaten nr 5 000; i juni 1896 nr 100 000; i januari 1903 nr 400 000 (och i februari 1912 nr 1 000 000). Det är tydligt, att sådana kvantiteter ej kunde finna avsättning inom landet; en avsevärd del exporterades. Redan tidigt på 80-talet hade som förut nämnts Ericssons tillverkningar funnit vägen till utlandet, främst till grannarna i Norden, och under 90-talet blevo de främmande marknaderna allt mer omfattande. Vissa år kunde värdet av exporten gå upp till 60, 70 ända till 85 % av totala försäljningssumman. Avnämare funnos i nära nog alla jordens länder, men de förnämsta avsättningsområdena voro Norden, Ryssland och England med dess kolonier.

För att kunna tillmötesgå de växande kraven från de förnämsta utländska kunderna såg sig Ericsson nödsakad upprätta filialer i vissa länder. Så igångsattes år 1897 en fabrik i St. Petersburg, vilken genom nybyggnad ett par år senare erhöll en mycket stor tillverkningskapacitet; året därpå uppsattes ett filialkontor i London, vilket år 1903 kompletterades med en fabrik, och år 1902 ävenledes ett filialkontor i Newyork. Till Ericssons förfogande stod dessutom ett vitt förgrenat nät av agenter i alla världsdelarna.

Som förut omtalats, hade Ericsson år 1896 överlätit rörelsen till ett bolag med ett aktiekapital av 1 000 000 kronor. I början av år 1901 ökades kapitalet genom anlitande av egna reserver till 3 400 000 kronor, varav 400 000 kronor användes som likvid för inköp av ett av Stockholms Allmänna Teleaktiebolag fyra år tidigare grundat företag, benämnt Aktiebolaget Telefonfabriken.

I något mer än fyra år, till hösten 1900, ledde Ericsson som verkställande direktör sitt företags öden. Men ända till maj 1903 deltog han med intresse i dess arbeten. Då ansåg han tiden inne att draga sig helt tillbaka och överlät samtidigt hela sitt aktieinnehav på andra händer.

Sitt livs stora verk hade Ericsson nu lämnat, men ingalunda för att njuta ett i och för sig välförtjänt otium. Nyss fylld 57 år, ägde han ännu sin fulla mannakraft, och han förstod att nyttiggöra den på ett område, åt vilket han redan sedan några år ägnat intresse, lantbruk och vad därmed hör samman. På den år 1896 inköpta egendomen Ahlby, nära Fittja, nedlade han stora kostnader och ett betydande arbete i rationaliseringssyfte och fick därvid även tillfälle att fortfarande odla sin kärlek till konstruktionsarbetet. År 1916 övertog yngste sonen Ahlby, och Ericsson själv flyttade över till det närbelägna Hågelby. Även där kunde han till en början tillfredsställa sitt outsläckliga begär efter arbete; småningom fick dock den starke mannen böja sig för ålderns krav. Den största sorgen torde ha vållats honom genom den successiva försvagningen av synen, varigenom han först berövades möjligheten att använda sina käraste verktyg, ritbrädet och ritbesticket, och sedan tvangs att avstå från umgänget med sina många tysta vänner, böckerna. Under de sista åren kunde hans alltjämt stora hunger efter nyheter och vetande endast tillfredsställas genom högläsning.

Lars Magnus Ericssons grav på
Botkyrka kyrkogård omedelbart
efter jordfästningen den 22
december 1926

Den 17 december 1926 gick Lars Magnus Ericsson bort, åttio och ett halvt år gammal. I Botkyrka många sekler gamla helgedom vigdes hans stoft till den sista vilan den 22 december. Inga personalia fingo förekomma vid jordfästningen, intet sägas om den bortgångnes märkliga livsgärning, ingen minnesvård utvisa platsen på kyrkogården, där stoftet vilar. »Namnlos kom jag till världen, namnlös vill jag gå bort.»

Så gestaltade sig den yttre ramen kring Lars Magnus Ericssons levnad. Men hurudan var människan, vilka egenskaper utgjorde betingelserna för hans betydande och framgångsrika insatser i vårt lands industri? Den som skriver detta stod i nära beröring med Ericsson under hans tre sista decennier - i intimt samarbete under de fem åren 1898-1903 - och vill försöka ge ett svar på dessa frågor, vilket dock ej kan bli uttömmande.

Ericsson var, som av det föregående framgått, en i allo »self-made» man. Från sitt 14:de år hade han fått reda sig själv. Tack vare medfödd begåvning, vaken och skarp blick och seg, målmedveten energi förvärvade han ett avsevärt mått av kunskaper, ej blott inom de fack, som närmast berörde hans verksamhet utan även på andra områden.

Lars Magnus Ericsson
porträtterad av Axel Jungstedt 1905

En stark känsla av respekt och måhända även av underlägsenhet var det intryck, som det första samarbetet med Ericsson lämnade efter sig. Hans yttre gestalt var imponerande, uppträdandet anspråkslöst men präglad av medfödd grandezza och värdighet, uttalandena alltid väl övertänkta, kloka och sakliga; bekantskapen hade ej varat länge, innan man hade klart för sig, att den andliga resningen ej var mindre imponerande än elen lekamliga. Till en början kunde känslan av underlägsenhet verka nedtryckande, måhända till och med hindrande för utvecklingen av ens egna bästa krafter. Sedan man funnit, att under den till synes kalla ytan dolde sig ett varmt hjärta och en fullödlig karaktär, förbyttes mindervärdes känslan i tillgivenhet, som växte allt starkare, ju ner man lärde känna den gedigna personligheten.

Ericsson ägde stor förmåga att leda sina underordnade och sätta sig i respekt hos dem, även om denna i någon mån kanske skymdes av den moderation och försynthet, som utgjorde ett starkt framträdande drag i hans väsen. Sina befallningar klädde han ofta i önskingarnas mjuka dräkt, utan att de därigenom förlorade något i kraft. Lynnet var jämnt, och något exempel på, att Ericsson även under svåra och påfrestande situationer förgått sig, kan nedskrivaren härav ej erinra sig. Vreda ord och förebräelser lågo ej för honom. Om han fick anledning till missnöje, tog sig detta i stället uttryck i bitande sarkasmer och i sak

träffande men hovsamt framförda reflexioner, som måhända gjorde starkare intryck på offret, än om korrigeringen bestått i ovet.

Bland sina arbetare ägde Ericsson en auktoritet, erkänd av alla. Hans stora sakkunskap inom verkstadsarbetet, hans av alla kända skicklighet både ifråga om konstruerandet och utförandet av en sak och hans gemytliga och otvungna sätt att handhava personalen gjorde, att alla ej blott respekterade och sågo upp till honom utan även blevo honom varmt tillgivna och sökte göra sitt bästa för att tillfredställa honom. Det var ett slags patriarkaliskt förhållande, ett ömsesidigt förtroendefullt samarbete, som rådde, till gagn både för parterna själva och för arbetet.

En av Ericssons utmärkande egenskaper var försiktighet, i affärer som i annat. Många, som hade med honom att göra, ansågo honom för en utpräglad pessimist. Medan han ännu stod mitt uppe i sitt livsverk och framgången växte nästan dag för dag, kunde han låta undfalla sig ett yttrande av ungefär denna innebörd: »ja, det är gott och väl, att vi ha fullt upp att göra. Behovet av telefoner i världen lär väl dock snart vara fyllt, och varifrån ska vi sedan få arbete? Bättre att tillverka konsumtionsartiklar, tändstickor el. d.» Någon siareblick ifråga om telefoniens utveckling framlyser förvisso ej ur ett sådant uttalande. Men hur många hade väl det på den tiden? Den syn på tingen, som här gav sig uttryck utgjorde en troget följd ledstjärna i Ericssons verksamhet; i denna tilläts ej begreppet spekulation att spela in. Vilket dock ej uteslöt, att han för att vinna ett eftersträfvansvärt mål kunde göra en kraftig insats, såsom då han på en för utvecklingen av företaget betydelsefull tidpunkt raskt beslöt att personligen göra en avsevärd kapitalinvestering i ett nytt, lovande utländskt telefonbolag för att därigenom leda dettas materielbeställningar till sitt bolag. För egen del hyser jag den uppfattningen, att Ericssons natur i grund och botten var optimistisk. Ytterst försiktig var han, men mellan pessimism och försiktighet är skillnaden stor. Hans energi och arbetsförmåga, hans starka kärlek till arbetet och hans uppträdande i det dagliga livet voro ej en pessimists karakteristika.

Energi och arbetsförmåga - därmed äro vi inne på ett av de viktigaste kapitlen om orsakerna till Ericssons framgångar. Då den, som skriver detta, kom i hans tjänst, stod Ericsson i sin fulla mannakraft, 52 år gammal. Den arbetsmängd han kunde prestera var otrolig. Ofta medförde han på morgonen vid arbetstidens början en skiss eller en ritning till en konstruktion, som han kvällen eller natten förut utarbetat hemma, eller som han nedkastat på papperet under båtfärden in till staden från sitt kära Ahlby. Hela dagen var han sysselsatt med att ordna med och följa arbetena ute på verkstäderna intresserad även för de minsta detaljer, med avbrott för överläggningar på kontoret i affärsangelägenheter och för deltagande i och övervakande av arbetet på ritkontoret. »Normalarbetsdag» var och hade alltid varit ett för Ericsson okänt begrepp. Slutet på den ordinarie arbetstiden hade för honom oftast ingen annan betydelse, än att han då återgick till sitt kära ritbräde för att i ostört lugn få ägna sig åt sin favoritsysselsättning. Eller ock togo provningar och försök med nya instrument och apparater en stor del av de timmar i anspråk, som för andra betydde förströelse och vila. Att en 57 års man efter en lång arbetsdag, helt fylld av möda och omsorg, kan känna sig trött och önska draga sig tillbaka, förefaller väl ej onaturligt. Och dock torde det ej, i främsta rummet åtminstone, varit sådana skäl, som föranlett hans tillbakaträdande så tidigt som skedde. Hans beslut härvidlag torde starkt ha påverkats av den för honom med hans starka känsla av ansvar oroande tanken, att omfattningen av rörelsen ej längre gjorde det möjligt att följa och behärska alla detaljer i arbetet, såsom han varit van, vilket för en man av hans läggning var ett »sine qua non».

Den egenskap hos Ericsson, som genom hans verk blivit allmännast känd, och vilken vanligtvis den största förtjänsten av hans framgång och berömmelse tillskrives, var hans skicklighet som konstruktör och uppfinnare. I olikhet med sin berömda namne John - även han Värmlandsson - hörde Lars Magnus Ericsson ej till de stora uppfinnarna. Väl föddes i hans hjärna många idéer av värde för tekniken; någon sådan av verkligt epokgörande betydelse kan dock ej sägas ha emanerat från honom. I hans ögon var en uppfinning ej i sig själv ett mål utan blott ett medel. Hans uppfinningar utgöra så att säga stadier i ett ständigt pågående energiskt arbete att utveckla och fullända den gren av elektrotekniken, åt vilken han ägnat sig.

Att här redogöra för allt värdefullt på telefoniens fält, som skapats av Ericssons geni och kunnande, skulle föra för långt; endast några stickprov ur det rika förrådet må anföras. Ericsson var den förste, som åt telefonapparaten och dess viktigare delar gav en lätt och elegant utformning, utan att effektiviteten i minsta mån eftersattes. I detta avseende stod Ericssons produkter långt framför de av amerikanska och andra utländska fabriker marknadsförda tunga och fula typerna och blevo därför föremål för otaliga efterapningar, av vilka dock ingen nådde upp till förebildens kvalitet.

Ericssons första mikrofon, »spiralmikrofonen» av år 1880, var en originell och sinnrik konstruktion, som säkerligen hade stor betydelse för utvecklingen av telefonväsendet i Sverige och grannländerna. Före introducerandet av kolpulvermikrofonen - på vilket område Ericsson även gjort vackra arbeten -, som numera är universellt använd i 100-tals olika modifikationer, torde spiralmikrofonen ha varit en av de förnämligaste konstruktionerna.

Den första iden till kombinationen av telefon och mikrofon - handmikrotelefonen - hade måhända ej runnit upp i Ericssons hjärna; han var dock den, som gav denna viktiga detalj dess praktiska utformning, och bragte den ut på världsmarknaden, där den nu kan sägas ha slagit helt igenom, sedan de utländska fabrikanterna, efter mångårigt segt motstånd, av hänsyn till kunderna nödgats acceptera iden. Även på telefonstationsområdet gjorde Ericsson betydande insatser. År 1884 konstruerade

och tillverkade han för Stockholms Allmänna Telefonaktiebolags räkning det första multipelbordet i Europa. Under de senaste åren av sin verksamhet deltog han med stort intresse i det konstruktiva utformandet av detaljerna i det vid den tiden nya s. k. centralbatteriesystemet. Och man bör kanske även erinra om, att Ericsson tillsammans med Cedergren redan i början av år 1883 hade ett par automatiska kopplingsapparater så fullständigt utarbetade, att Cedergren med användande av dem kunde utlämna särskilt billiga abonnemang i sitt företag, Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag. Huru förtjänsten av dessa växlars tillkomst skall fördelas mellan Ericsson och Cedergren, är nu ej möjligt att avgöra. Sannolikt har uppslaget kommit från Cedergren, som ju var högst intresserad av att få sitt planerade företag igång. Det konstruktiva utarbetandet torde dock helt ha varit anförtrött åt Ericsson. Det må erinras om, att ett stort antal dylika växlar användes både i Sverige och utomlands, de flesta i Stockholm.

Som konstruktör liksom i andra avseenden var Ericsson en »self-made» man. Uttrycket kan ej anses riktigt adekvat; han var ett geni på detta område, och ett geni skapas ej genom studier. Den, som iakttog Ericssons sätt att arbeta, fick det intrycket, att konstruktionen stod fix och färdig för hans inre blick, innan han gav den form på papperet. Sa snabbt och säkert gick denna procedur. Arbetet vid ritbrädet underlättades i hög grad av Ericssons grundliga kännedom om sitt yrke och alla dess finesser. Han såg till punkt och pricka, huru den apparat, som för tillfället sysselsatte hans tankar, skulle vara uppbyggd för att på enklaste och rationellaste sätt kunna tillverkas. Han såg även klart, vilka krav, som borde kunna ställas på en för ett bestämt ändamål avsedd konstruktion och bästa sättet att praktiskt tillgodose dessa krav. En utpräglad känsla för betydelsen av det yttre intrycket ledde honom till att alltid söka ge sina arbeten ett tilltalande utseende. Och »last but not least», han satte kraven på ett arbetes kvalitativa utförande mycket högt, och detta beträffande alla detaljer från de primära operationerna i pressar och svarvar till applicerandet av den slutliga yttre »finishen». I dessa avseenden har han varit en föregångsman inom telefonien av stor betydelse. Hans principer ifråga om arbetets utförande bragte tillverkningen upp på ett högre plan, än det de utländska telefonfabrikanterna ansågo nödigt att hålla; dessa tvungos småningom att söka tillämpa samma principer, ett förhållande, som blev till stort gagn för det alltmer universella och oumbärliga kommunikationsmedlet. Gedigenheten i Ericssons arbeten i förening med de eleganta konstruktionerna är det som förskaffat märket »L. M. Ericsson» allmänt erkännande som symbol för hög kvalitet. Från en av de engelska dominions, där Ericssons fabrikat fått stor marknad, förklarades av telefonadministrationen, att »Ericsson-apparaten var telefonernas Rolls-Royce».

Ett karakteristiskt bevis på, huru ett exakt och elegant arbete kunde inverka på Ericssons psyke, må här anföras. Vid ett studiebesök i U. S. A. år 1901 i sällskap bl. a. med H. T. Cedergren hade han inköpt en automatpistol av det berömda märket »Colt». Det gedigna och eleganta arbetet fröjdade Ericssons tränade öga, och det påstods av hans medpassagerare, att när han på återresan någon gång kände sig nedstämd, han tog sin nyförvärvade klenod i skärskådande. Strax blev sinnet lättare och uppsynen ljusare.

Ericsson hade föga tid övrig för nöjen och andra förströelser. Han var en enstöring så till vida, att han ej ödde någon tid på festligheter, vare sig privata eller offentliga. Anspråkslösheten för att ej säga blygsamheten bjöd honom att undvika dylika tillfällen; han riskerade då att bli bemärkt, något som han avskydde.

Interiörer från L M Ericssons minneshall belägen Thulegatan 17. Minneshallen överlämnades den 12 maj 1943 till Stockholms Stad, som förband sig att för framtiden bevara och vårda rummet och dess samlingar

Många yttre utmärkelser hade han mottagit; sannolikt satte han ej något större värde på den, men han fruktade väl, att vägran att mottaga dem skulle väcka en uppmärksamhet, som han ej fann trevlig. I varje fall undvek han - såvitt nedskrivaren härav har sig bekant - konsekvent varje tillfälle, då han skulle nödgats bära dem. En gång ansåg han sig dock nödsakad att avböja en enastående hedersbetygelse. Det var då Stockholms högskola år 1909 ville kalla honom till filosofie hedersdoktor. Hans svar hade följande karakteristiska lydelse: »Sann krasslighet hållit mig några dagar i sängen, är jag först nu i tillfälle att erkänna v/ skrivelsen af 30 pto. Densamma var för mig en överraskning, som medfört en djupt känd tacksamhet för fakultetens vänliga tanke på min person. Men då mitt medvetande ej kan överskyla mina bristande förutsättningar för ifrågavarande hedersbevisning, så nödgas jag för min inre frid vördsamt afböja densamma. Dock skall jag alltid bevara en tacksam erinran af fakultetens vänliga afsikt.»

För att kunna göra sig en riktig och hel bild av Lars Magnus Ericssons personlighet måste man ha umgåtts med honom även utom arbetet, i hemmet. På sitt Ahlby, där han och maken åt sig rätt ett gediget på samma gång som idylliskt Tusculum, var han ingen enstöring. Där visade han som värd den största gästfrihet och älskvärdhet, och hans glädje att få hälsa vänner ur skilda klasser välkomna dit var stor och oförställd. Vid sådana tillfällen kunde han lämna fritt utlopp åt ett glatt humör och låta sin humor spela utan de hämningar, som han kanske ansåg böra uppehållas under åt arbete agnade timmar.

Lars Magnus Ericsson var en arbetets storman. Hela hans liv var en hängiven hymn till arbetet. Genom sin arbetsförmåga, sitt geni och sin energi, parade med gedigna karaktärsegenskaper, byggde han inom en tidrymd av endast 27 år under harmonisk och störningsfri samverkan med sina underordnade upp ett verk, vars alster nådde de mest avlägsna punkter på jorden och buro sin upphovsmans namn till vidare kretsar, än kanhända någon annan svensk mans namn nått.

Källa: Ericsson Review nr 2 1946